

Grobia_6

Karta wywiadu etnograficznego

Metryczka miejscowości		
Powiat	międzychodzki	
Gmina	Sieraków	
Miejscowość	Grobia	PM_SI_GB

Metryczka wywiadu			
Data realizacji	08.11.2012	Miejsce wykonania	Dom informatora
Czas trwania	01:06:01	Forma i wielkość	Plik Audio/MP3 30,5 MB
Przeprowadzający	R.J.	Komentarz	

Metryczka informatorów				
Kod	Płeć (K/M)	Wiek	Funkcja społeczna	Komentarz
PMI_SI_GB_06	K	brak danych		

Informacje etnograficzne	
<i>Tematyka</i>	<i>Pozyskane informacje (ew. cytaty)</i>
I. Toponomastyka i etnonimy	
Nazwy miejscowości (historyczne; zwyczajowe)	„Tylko zwyczajowa nazwa Grobia”.
Nazwy lokalne (przysiółków, części wsi, pól, łąk, pojedynczych gospodarstw)	„Grobia dzieli się na Sprzeczo, pod Lutomek, Jaroszewo, Diabłowo, Egipt, Palestyna, Sprzeczo, my mówimy, że robimy coś u Płaszczyka takie nazwy własnościowe, Żabi Dołek to takie bagienko niedaleko Sierakowa”.
Nazwy topograficzne (cieków wodnych, stawów, wzniesień, obszarów leśnych, toń wodnych, uroczysk)	Brak informacji.
Nazwy pojedynczych obiektów przyrody żywej i nieożywionej (pojedynczych drzew i głązów narzutowych)	Brak informacji.
Endonimy (nazwy własne grup lokalnych i regionalnych)	Brak informacji.
Egzonimy (nazwy zewnętrzne grup lokalnych i regionalnych)	„To jak moi rodzice mówili to, że Górzany czyli ludzie ze wsi Góra”.
II. Folklor dawny i inne zjawiska kulturowe	
Podania (opowieści) o wydarzeniach lokalnych	„Mówili że miał być most na jeziorze Lutomskim i, że gdzieś tam miał być zamek”.
Tradycyjne obrzędy (także te związane z tradycjami religijnymi) doroczne	
1.	św. Andrzeja (Andrzejki)/św. Katarzyny (Katarzynki) „Kiedyś jak były Andrzejki to na zabawy chodziłam i laliśmy sobie wosk, no i wróżba z butami ustawiałyśmy sobie buty i który pierwszy bucik wyjdzie za drzwi ta pierwsza wyjdzie za mąż, zabawy organizowało ZMW no i to takie potupajki były”.

2.	św. Marcina/11 listopada	„Kiedyś piekliśmy a teraz jadę kupić, zawsze mówili, że nigdy się gęsi nie zabija w październiku tylko właśnie w okolicach św. Marcina”.
3.	Adwent	Brak informacji.
4.	św. Mikołaja (Mikołajki)	„Kiedyś za młodu to nie było teraz dzieciom to w buty włożę ale buty muszą być wyczyszczone”.
5.	Wigilia	„Teraz mamy choinkę sztuczną, kiedyś ojciec przynosił z lasu choinkę albo bracia no ja ubierałam, takie świeczki małe zakładaliśmy, szyszki, jabłka, orzechy, ozdoby z bibulek, z krepy z wycinanek, cukierki, bombki to koniec lat 70 –tych, teraz to robimy też stroiki a choinka stoi do 2 lutego, siano pod obrus, przygotowujemy karpia, makiełki, kapusta z grzybami, barszczyk, kompot z suszu ale 12 potraw nie ma, kiedyś przychodził Gwiazdor a teraz prezenty są pod Chinką, kiedyś Gwiazdory chodziły po wsi z różgą, no i tu we wsi w szkole była taka Gwiazdka to też był Gwiazdor, kiedyś ojciec chodził do zwierząt z opłatkiem”.
6.	Pierwsze i Drugie Święto Bożego Narodzenia	„Zawsze do Kościoła w pierwszy dzień świąt no i tak z rodziną się odwiedzamy a kiedyś to raczej w domu siedzieliśmy”.
7.	Sylwester/Nowy Rok	„Bramy wystawiali, bo to niby stary rok wynosi, mówili, że stary rok wyniósł bramy a w Nowy Rok trzeba było szukać, kiedyś to chyba nawet do północy nie siedzieli”.
8.	Trzech Króli	„Kiedyś dziewczyny chodziły w Trzech Króli i kolędowały, przebrani za Królów.”
9.	Kolędnicy	Brak informacji.
10.	MB Gromniczej	„Zawsze mówili, że jak w Gromniczną słońce świeci to będzie długa zima mówili, że Góral wołał by widzieć wilka w stadzie niż słońce w Gromniczną na niebie, no i z Gromnicą do Kościoła, podczas burzy zapalaliśmy Gromnicę ale ja już teraz tego nie robię”.
11.	Karnawał, tłusty czwartek, koniec karnawału	„Zawsze były we wsi zabawy karnawałowe, rada solecka dzisiaj organizuje kiedyś to Koło Gospodyń albo ZMW organizowało, najpierw trzeba było wioskę objechać kto przyjdzie, a jedzenie to z domu zabieraliśmy, straż też

		organizowało wieczorki. Na tłusty czwartek kupujemy pączki, dobry obiad i kolacja musi być. Na Podkoziołka to teraz jeździmy do rodziny co trzy lata u innej, no i tylko do północy”.
12.	Topienie Marzanny	„W szkole to chodziliśmy topić ale w Grobii to nie było”.
13.	Środa Popielcowa	„Ścisły post do kościoła idziemy, kiedyś trzeba było uważać żeby z woreczkiem popiołu na plecach nie wrócić do domu”.
14.	Śródpoście	Brak informacji.
15.	Niedziela Palmowa	„Przynosimy normalną bazie, trochę przystrajam i do Kościoła, niektórzy to zwierzętom te bazie dawali, niektórzy sami jedzą te bażki, a u nas to taka palemka stoi przez rok”.
16.	Triduum Paschalne	„Boże rany ale już teraz nie biję nikogo no i to weześnie rano”.
17.	Wielkanoc (święcenie koszyczka)/Niedziela Wielkanocna	„Do koszyczka wkładamy jajko, baranek z masła, sól, pieprz, zawsze dzieciaki z mężem szli do święconki, na śniadaniu wszystkim ze święconki się dzielimy, najpierw jemy śniadanie a później idziemy do Kościoła, teraz zająca nie ma już u nas a kiedyś dzieci budowały gniazdka zależy od pogody albo na dworze albo w domku i zając przynosił prezenty, ale to najczęściej coś słodkiego.
18.	Poniedziałek Wielkanocny	„Lany poniedziałek to u nas delikatnie było trochę polali ale nie pamiętam za bardzo”.
19.	Zielone Świątki	„Kiedyś dom przystrajali brzózkami, sami rolnicy kiedyś wozami przyozdobionymi jeździli i oglądali sobie pola i zboże”.
20.	Boże Ciało	„Na procesję do Sierakowa, zabieramy gałązkę brzuski z ołtarza.”
21.	św. Jana	„Teraz tak w Grobii obchodzimy ale kiedyś nie było, teraz zbieramy się przy stawku”.
22.	MB Zielnej	„Do Kościoła z ziołami z miedzy czy tam z rowów np. czarcie żebro, krwawnik, kłosy, chabry, modraki, no i to stoi w domu i schnie”.
23.	MB Siewnej	Brak informacji.
24.	Dzień Wszystkich Świętych/Dzień Zaduszny	„Na cmentarz, jedziemy na Mszę na cmentarzu i w Dzień Zaduszny też idziemy odwiedzić groby tam dalszych znajomych”.

25.	Inne tradycyjne wydarzenia doroczne (cykliczne) istotne dla informatora	Brak informacji.
Tradycyjne obrzędy rodzinne i okolicznościowe		
1.	Narodziny i chrzest	„Mówiło się, że do chrztu nie powinno się z dzieckiem na dwór wyjeżdżać”.
2.	Ślub i wesele	„Pół teram kiedyś to był dzień przed ślubem no i szkło biją na szczęście, kiedyś to takie ilości rzeczy nie potrzebnych przywozili i para młoda musiała to wszystko sprzątnąć do wesela a teraz tydzień przed się robi, przed Kościołem rodzice dawali błogosławieństwo, no i kiedyś rodzice też witali chlebem i solą.”
3.	Śmierć i pogrzeb	„Umarły do pogrzebu leżał w domu, sąsiedzi przychodzili na różaniec, kondukt szedł do Figury a wcześniej to kondukt szedł do samego Sierakowa. Mówili dziadkowie że jak przez niedziele nieboszczyk leży w domu to kogoś z tej wioski zawoła, no i kiedyś też mówili, że konduktu się nie wyprzedza”.
4.	Inne zjawiska	Brak informacji.
Zespoły i tradycje folklorystyczne, śpiewacze, muzyczne, w tym: przeglądy i festiwale oraz twórcy słowa		Brak informacji.
Tradycje kulinarne, w tym: produkt regionalny i lokalny, potrawy świąteczne, przepisy		„Czernina na przykład, to tak z domu i musi być krew z kaczuszki i suszony owoc musi być koniecznie, jak się zagotuje to robi się zaklepke no i trzeba doprawić do smaku. Miód ze serwatki to był odpad od sera i dotowała to mama i dodawała do tego cukier i to mama bardzo długo gotowała, aż to się zrobiło takie żółte jak miód i tym sobie tam chleb smarowaliśmy”.
III. Tradycje rękodzielnicze		
Tradycje wytwórczości rękodzielniczej, sztuki ludowej oraz artystów nieprofesjonalnych		Brak informacji.

IV. Przejawy religijności tradycyjnej

1.	Kapliczki i krzyże w miejscowości (okoliczności powstania, rok fundacji, fundatorzy)	„Krzyż jest w Centrum Grobii, teraz jest już nowy w latach 80-tych albo 90-tych, no i jest Figurka Matki Bożej”.
2.	Miejsca cudowne (święte drzewa, gaje, źródelka)	Brak informacji.
3.	Święte figury, obrazy, rzeźby	Brak informacji.
4.	Miejsca kultu religijnego	Brak informacji.
5.	Lokalne tradycje pielgrzymowania	Brak informacji.
6.	Lokalne odpusty	Brak informacji.

V. Lokalne uroczystości i obchody świeckie

1.	Dożynki	„To się odbywają, kiedyś latach 80-tych to co roku w innej wiosce to były dożynki gminne, kiedyś wieńce też robili, dożynki parafialne to teraz bo za dzieciaka to ja nie pamiętam”.
2.	Dni gminy/wsi	Brak informacji.
3.	Lokalne festyny	„Majówka taka integracyjna, zbierają się no i zabawa jest i jedzonko jest, jakieś występy, kiedyś dzieci przygotowywały program rozrywkowy, kiedyś była rywalizacja dzielnic. Organizowała to Rada Sołecka”.
4.	Inne (np. organizowane przez szkoły, KGW, Domy Ludowe, Ośrodki Kultury)	Brak informacji.